

“Ook bestaande zorgvolmachten worden door deze verandering getroffen”: expert over alles wat je moet weten over volmachten én een minder bekend alternatief

VRAAG AAN HLN

[Tienduizenden Belgen lieten dit jaar al een zorgvolmacht registreren bij de notaris](#). Ook Agnes wil dat haar zoon in haar plaats beslist als ze wilsonbekwaam wordt, maar ziet op tegen de notariskosten hiervoor. HLN-geldexpert Ayfer Aydogan bespreekt mogelijke alternatieven en de prijs- en andere verschillen met de notariële zorgvolmacht. En dan is er nog die verandering die op til is en ook bestaande zorgvolmachten kan treffen...

Ariane De Borger

17 november 2025, 07:00 Laatste update: gisteren om 11:19

“Ik zou graag een zorgvolmacht geven aan mijn enige zoon, maar bij de notaris is dit vreselijk duur. Ik weet dat er een andere manier bestaat. Kunt u dit uitleggen, alstublieft?”

“Er zijn inderdaad verschillende manieren om ervoor te zorgen dat jouw kind in jouw plaats beslissingen kan nemen en dat hoeft overigens geen zorgvolmacht te zijn”, start advocate Ayfer Aydogan. “Maar daarover later meer: eerst over die zorgvolmacht waarvoor je niet naar een notaris moet.”

“Je kan zelf een zorgvolmacht opstellen en die laten registreren bij het Centraal Register van Lastgevingen. De lastgever – dat is Agnes dus in dit geval – kan daarin vastleggen wat haar wensen zijn: welk ziekenhuis, welk woonzorgcentrum haar voorkeur heeft als een opname nodig blijkt ... Daarnaast somt zij op wat de lasthebber – of de lasthebbers, er kunnen ook meer mensen een zorgvolmacht krijgen – in haar plaats mag of mogen doen. Dat is dus zo beperkt als zij dat wil en zo uitgebreid als wettelijk mag.”

Blijf op de hoogte

Krijg een melding bij belangrijke berichten over Breaking nieuws.

“Als de lastgever dat wil, kan de lasthebber – in het geval van Agnes dus haar zoon – in haar plaats overleggen met de behandelende artsen of erop toezien dat de wensen van Agnes gerespecteerd worden. Opgelet: die zoon kan er wel op toezien dat levenseindewensen die op voorhand vastgelegd zijn in een LEIF-document worden nageleefd, maar kan geen euthanasie aanvragen voor Agnes. Dat is iets wat mensen vaak niet weten.”

“Daarnaast kan Agnes ook vastleggen dat haar zoon in geval van wilsonbekwaamheid financiële verrichtingen mag doen, dossiers inkijken, enzovoort. Overigens kan ze in de zorgvolmacht ook vermelden wat hij niet mag doen of bij welke beslissingen hij bijvoorbeeld anderen moeten betrekken. Verder moet ze aangeven wanneer die zorgvolmacht van kracht wordt, of er bewijzen van wilsonbekwaamheid moeten worden geleverd en zo ja: door wie.”

Handig: online staan een heleboel modellen van zo’n onderhandse zorgvolmacht!

“Die zou ik zeker niet klakkeloos overnemen. Er zijn er bijvoorbeeld waarin gesuggereerd wordt dat je zo kan bepalen dat de lasthebber onroerend goed kan verkopen. Wel, dat kan absoluut niet met een onderhandse zorgvolmacht, enkel met een notariële.”

Moet Agnes nog iets doen zodat die onderhandse zorgvolmacht telt als ze wilsonbekwaam zou worden?

“Ze moet de volmacht laten registreren door de griffie van het vredegerecht dat bevoegd is voor het gebied waarin haar woonplaats zich bevindt.”

Die registratie kost 23, 47 euro, meldt de griffie van het vredegerecht van Willebroek bij navraag. “Dat is een nationaal tarief.”

“Dat is niet vreselijk duur, maar Agnes moet er wel rekening mee houden dat haar zoon een aantal verrichtingen niet in haar plaats zal kunnen doen als ze wilsonbekwaam wordt. Vastgoed verkopen of aankopen, schenkingen doen, een huwelijkscontract

wijzigen ... dat kan enkel met een notariële zorgvolmacht. Met andere woorden: daarvoor moet je wel naar de notaris.”

Hoe duur is dat?

Bart Azare van de Koninklijke Federatie van het Belgisch notariaat (Fednot) : “Voor het opstellen van een zorgvolmacht bij een notaris krijgt die een vast ereloon van 211 euro. Als het een zorgvolmacht voor twee personen is, bedraagt het ereloon 319 euro. Daarnaast zijn er zo’n 200 euro dossierkosten. Daarbovenop komt een registratierecht van 50 euro, het recht op geschriften – dat is een federale belasting op akten – van 50 euro en 21% btw. De inschrijving in het Centraal Register van Lastgevingsovereenkomsten kost 19,40 euro per lastgever. Tip: vraag vooraf een kostenraming aan de notaris.”

Ayfer Aydogan: “Een voordeel is dat een notariële zorgvolmacht juridisch correct zal zijn en dat een ervaren notaris nog tips of goede raad kan geven: voorzorgsmaatregelen waaraan lastgever en lasthebbers niet gedacht hebben. Zoals bijvoorbeeld een reserve lasthebber aanstellen, die kan optreden als Agnes’ zoon om een of andere reden niet beschikbaar is.”

Als Agnes’ zoon haar enige bloedverwant is, kan het moeilijk zijn om zo iemand te vinden.

“Daar moet in ieder geval zorgvuldig mee omgesprongen worden, zeker met het oog op de strengere wetgeving die vanaf 1 september 2027 van kracht wordt. Vanaf dan mogen enkel nog familiale en professionele lasthebbers een zorgvolmacht uitoefenen. Voor iemand uit de familie zal er waarschijnlijk niet veel veranderen omdat de beschrijving redelijk wat ruimte laat: iemand die nauwe banden heeft met de lastgever of instaat voor diens dagelijkse verzorging kan ook aangeduid worden. Maar een professionele lasthebber moet vanaf dan iemand zijn die opgenomen is in een nationaal register en aan een aantal voorwaarden voldoet. En de nieuwe regeling zal niet enkel van toepassing zijn op nieuwe, maar ook op bestaande zorgvolmachten. Dat betekent dat de zorgvolmacht onbruikbaar wordt als op het moment waarop de lastgever wilsonbekwaam wordt, de lasthebber niet aan de vereisten voldoet. Notarissen zullen dat bijvoorbeeld moeten nagaan als ze een zorgvolmacht opstellen, maar ook als er met een zorgvolmacht aktes verleden worden.”

Wat gebeurt er als zo’n zorgvolmacht onbruikbaar is?

“Dan zal de vrederechter een bewindvoerder aanstellen. Die neemt dan de beslissingen in jouw plaats. Ingrijpende beslissingen zoals de aan- of verkoop van onroerend goed, moet die dan wel voorleggen aan de vrederechter. Zo’n gerechtelijke bewindvoering schrikt families in de praktijk af, ook al omdat beslissingen zo niet altijd snel genomen kunnen worden. Verder blijkt uit het almaar stijgend aantal geregistreerde zorgvolmachten dat veel Vlamingen liever zelf bepalen wie hun vermogen mag beheren indien nodig en welke beslissingen die mag nemen.”

Er was nog een alternatief voor de zorgvolmacht?

“Inderdaad. De zorgvolmacht is buitengerechtelijk, maar er is ook nog een andere mogelijkheid, namelijk de ‘verklaring tot aanwijzing van een bewindvoerder’. Daarmee kan je zelf bepalen wie de bewindvoerder wordt in het kader van een gerechtelijke bewindvoering.”

Wat is het verschil met een zorgvolmacht?

“Het grote verschil is dat de zoon dan voor belangrijke beslissingen eerst de goedkeuring van de vrederechter moet krijgen. Bijvoorbeeld als hij onroerend goed wil verkopen: de vrederechter zal er dan op toezien dat dat aan een marktconforme prijs verkocht wordt. De zoon zal dan bij een lage prijs bijvoorbeeld moeten argumenteren dat hij een bod gekregen heeft en dat het huis al zes maanden te koop stond.”

Bemoeilijkt dat de gang van zaken niet?

“Kijk, ik ben een grote fan van zorgvolmachten, maar aan de andere kant is het wel zo dat een erg uitgebreide zorgvolmacht bijna carte blanche geeft aan de lasthebber. Weliswaar moet die in het belang van de lastgever handelen, maar het punt is dat daar niet altijd voldoende controle op mogelijk is. Een bewindvoerder daarentegen moet verantwoording afleggen aan de vrederechter en in sommige omstandigheden – bijvoorbeeld wanneer de lastgever iemand is met één kind en dat kind alles zou mogen doen – vind ik het niet slecht dat een rechter controleert of alles wel naar behoren verloopt.”

Hoe gaat zo’n verklaring in zijn werk?

“[Hier](#) vind je wat in zo’n verklaring moet staan, daarna kan je dat ingevuld formulier laten registreren bij de griffie van het vredegerecht: net zoals bij een onderhandse zorgvolmacht.” Voor die registratie betaal je – net als bij de onderhandse zorgvolmacht – 23,47 euro. “Zodra vastgesteld wordt dat je niet meer wilsbekwaam bent, kan de

lasthebber dan de vrederechter contacteren en kan die hem aanstellen als bewindvoerder.”

“Wat heel belangrijk is, is dat je altijd heel goed nadenkt over wat je precies wil of wat er precies nodig is als je wilsonbekwaam zou worden. Dat is voor iedereen anders. Daarnaast moet je dat ook goed doorspreken met de mensen van wie je wil dat ze in jouw plaats beslissingen nemen als jij dat niet meer kan.”